

หน่วยงานหลัก: กรมควบคุมโรค

หน่วยงานร่วม:

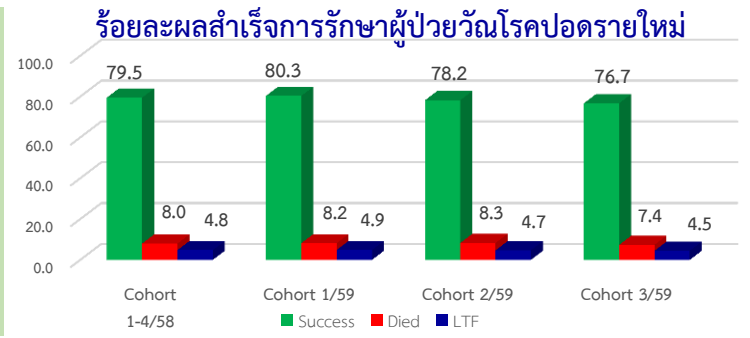
แผนงาน : การพัฒนาตามโครงการพระราชดำริและพื้นที่เฉพาะ
โครงการเฉลิมพระเกียรติ ร. 10 (การดูแล ควบคุม ป้องกันวัณโรค)

เป้าหมาย/
ตัวชี้วัด

อัตราการสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (เป้าหมาย $\geq$ ร้อยละ 85)

สถานการณ์
/ข้อมูล
พื้นฐาน

Situation : ความสำเร็จของการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคสะท้อนคุณภาพของระบบบริการสาธารณสุข และควบคุมวัณโรคโดย ตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และป้องกันเชื้อวัณโรคดื้อยา ปัจจุบันอัตราการสำเร็จของการรักษาวัณโรคของประเทศไทยต่ำ เพียงร้อยละ 80 ซึ่งไม่สูงพอที่จะลดปัญหาวัณโรคที่เป้าหมายร้อยละ 90 เนื่องจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตระหว่างการรักษาสูง (2) การขาดนัดรับยาอย่างต่อเนื่อง และ (3) ไม่มีการติดตามประเมินผลการรักษา

ยุทธศาสตร์
/มาตรการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ลดการเสียชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ลดการขาดยา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษาทุกราย

กิจกรรมหลัก

- ลดความล่าช้าในการตรวจวินิจฉัย โดยการ
  - คัดกรองเชิงรุกวัณโรคและวัณโรคดื้อยาในกลุ่มเสี่ยง
- พัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคอย่างต่อเนื่อง (Continue quality improvement : CQI)
  - จัดการรักษาตามมาตรฐานวัณโรค วัณโรคดื้อยา และวัณโรคที่มีโรคร่วม
  - พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยาสำหรับผู้ป่วยวัณโรค
  - ทบทวนการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคที่เสียชีวิต (Death case conference)

- ดูแลรักษาโดยผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient Centered Care)
  - ดูแลผู้ป่วยแบบมีพี่เลี้ยง (DOT)/ผู้จัดการประจำตัว (TB case manager)
  - ขยายการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ดูแลผู้ป่วยร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เครือข่ายในพื้นที่ ร่วมกับ Primary Care Cluster, District Health Board ,Family Care Team
- ให้การช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

- พัฒนาระบบข้อมูลผู้ป่วยวัณโรครายบุคคล และระบบการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค
- กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Monitoring and evaluation)
  - ใช้ระบบข้อมูลที่มีคุณภาพในการกำกับติดตามผู้ป่วยวัณโรค
- สร้างเครือข่ายหรือศูนย์กลางประสานการส่งต่อและติดตามผล (Referral center)

ระดับความสำเร็จ

ไตรมาส 1
1. **Situation analysis :** วิเคราะห์สถานการณ์ขนาดและความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมาย** ช่องว่างและปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลการเสียชีวิต ขาดยา และการติดตามผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรค
2. **Planning** จัดทำแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา และพัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษา

ไตรมาส 2
Monitoring
กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยาและพัฒนาระบบการส่งต่อของพื้นที่เป้าหมาย** และประเมินผลสำเร็จจาก

- อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง
- อัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง
- อัตราการโอนออกและไม่มีผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง

ไตรมาส 3
Monitoring
กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยาและพัฒนาระบบการส่งต่อของพื้นที่เป้าหมาย** และประเมินผลสำเร็จจาก

- อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง
- อัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง
- อัตราการโอนออกและไม่มีผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง

ไตรมาส 4
Evaluation

- อัตราการสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 85 (ประเทศ) และเทียบกับค่าเป้าหมายรายเขตสุขภาพ (ตามตารางแนบ)
- อัตราความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยค่าเป้าหมายแยกรายเขตสุขภาพ

** พื้นที่เป้าหมาย : ระดับจังหวัดวิเคราะห์รายอำเภอ / ระดับเขตสุขภาพ/สคร.วิเคราะห์รายจังหวัด และ ระดับประเทศวิเคราะห์รายเขตสุขภาพ/สคร.